

**Mehnat huquqlari buzilgan
shaxs adolatga shubha bilan
qaraydi**

7-betda o'qing ➔

**Qahrga aylangan mehr
yoxud biz kimlarning avlodi
edik?**

8-betda o'qing ➔

INSON va qonun

2023-YIL
23-MAY
SESHANBA

№ 20 (1380)

www.hudud24.uz

@adolat_nashrlari

"ADOLAT"

"ADOLAT" milliy
huquqiy axborot
markazi nashrlariga
obuna bo'ling!

"Adolat
nashrlari"
telegram
kanalida
kuzating!

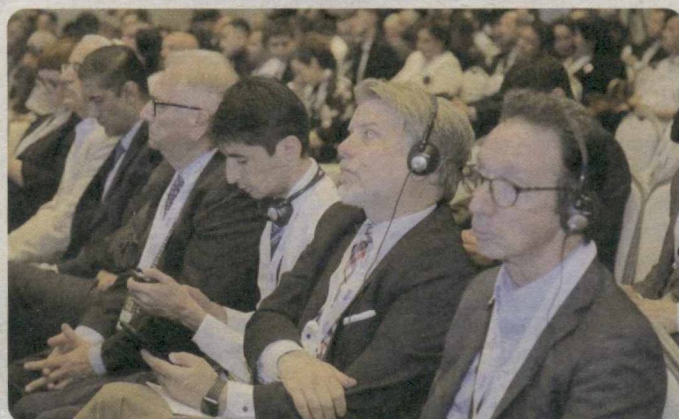

www.adolatmarkazi.uz [telegram.me/hudud24official/](https://t.me/hudud24official/) facebook.com/hudud24official/

17-18-MAY KUNLARI "TASHKENT LAW SPRING" III XALQARO YURIDIK FORUMI BO'LIB O'TDI

Forum yalpi majlisida O'zbekiston Respublikasi Adliya vaziri Akbar Toshqulov, Birlashgan Millatlar Tashkiloti Taraqqiyot dasturining O'zbekistondagi doimiy vakili Matilda Dimovska, Singapur Ichki ishlar va huquq vaziri K. Shanmugam, Ozarbayjon Respublikasi Adliya vaziri Fikret Mamedov, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokurori Nig'matilla Yo'ldoshev, O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi raisi Baxtiyor Islomov, Qirg'iziston Respublikasi Adliya vaziri Ayaz Bayetov, Huquqni rivojlantirish xalqaro tashkilotining bosh direktori Yan Bigl, Sloveniyaning sobiq bosh vaziri Miroslav Serar va Germaniya sobiq adliya vaziri Gerta Doybler – Gmelinlar o'z ma'ruzalari bilan ishtirok etdi.

TASHKENT LAW SPRING

17-18-MAY KUNLARI

“TASHKENT LAW SPRING”

III XALQARO YURIDIK FORUMI BO'LIB O'TDI

Xalqaro yuridik forumning ochilish marosimi 17-may kuni Toshkent shahrida bo'lib o'tdi. Ushbu forum Adliya vazirligi tomonidan BMT, “Regional Dialogue” (“Mintaqaviy muloqot”) xalqaro nodavlat notijorat tashkiloti va boshqa hamkorlar ishtirokida tashkil etildi.

Forumning asosiy maqsadi xalqaro, xorijiy va mahalliy ekspertlar tomonidan fundamental huquqlar prizmasi orqali zamonaviy huquqiy tendensiyalarni muhokama qilish uchun ochiq platforma yaratishdan iborat.

Huquq sohasidagi zamonaviy ilm-fan yutuqlarini O'zbekistonda va jahonda ommalashtirishga ko'maklashish maqsadida tashkil etilgan “Fundamental huquqlar barhayot qadriyatlar sifatida” mavzusidagi xalqaro forum yalpi majlisiga White&Case hamkori Kerolin LEMM moderatorlik qildi.

Akbar TOSHQULOV,

O'zbekiston Respublikasi Adliya vaziri:

– Biz uchun fundamental huquqlar himoyasi abadiy qadriyatlar kabi muhimdir. Barchaning qonun oldida tengligi va hech bir tafovutsiz qonun bilan teng himoya qilinish huquqi amalda ta'minlanishi kerak.

Davlatlarning siyosiy va huquqiy tizimlari turlicha bo'lganligi sababli fundamental huquqlarni talqin qilish yoki ularga amal qilishda yaxshi yoki yomon tomondan farqlar bo'lishi tabiiy. Lekin har qanday jamiyatda ham progressiv fikrluvchi, fundamental huquqlarning fidoyi himoyachilari ham bor va ular vaziyatni yaxshi tomonga burishga doim harakat qilishadi. Men bunday rolda yuristlar ko'proq bo'lishini istardim. Chunki, biz yuristlar muam-

molarga kundalik ish jarayonida doim duch kelamiz va ularning yechimini ham yaxshi bilamiz.

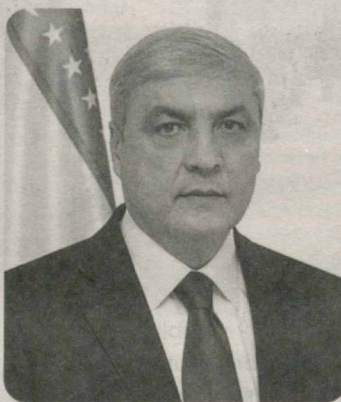
Bugun butun progressiv jamiyatlar insonning fundamental huquqlarni har qachongidan yuqori darajaga ko'tarishga intilmoqda. Bu fundamental huquqlar har bir shaxsning qadr-qimmatini va tengligiga asoslanadi. Ulardan inson huquqlarining asosiy qadriyatlari – shaxsiy huquq va erkinliklar, siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy huquqlar kelib chiqadi.

Ushbu fundamental huquqlar inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasida mustahkamlangan bo'lib, hamma joyda bir xil himoya qilinishi shart!

Nig'matilla YO'LDOSHEV,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokurori:

– III xalqaro yuridik forum xalqaro hamkorlar bilan fikrlashish uchun yangi imkoniyatlar eshigini ochdi. Davlatimiz rahbarining tashabbusi bilan yangilangan Konstitutsiyamiz inson huquq va erkinliklarini mustahkam kafolatlashga xizmat qiladi. Yangi tahrirdagi Bosh qonunimiz prokuratura organlarining fundamental huquqlarni ta'minlashdagi rolini ham oshiradi.

Baxtiyor ISLOMOV,
O'zbekiston Respublikasi Oliy sudi raisi:

– Insonning asosiy huquq va erkinliklarini ta'minlash O'zbekistondagi islohotlarning bosh mezonini hisoblanadi. Yaqinda referendum orqali qabul qilingan yangi tahrirdagi Konstitutsiya davlat va jamiyat rivojlanishining eng muhim yo'nalishlarini belgilab berdi. Buning zamirida “Inson qadrlini ulug'lash” degan ezgu g'oya mujassam.

Shuningdek, advokatura maqomi Konstitutsiya darajasiga ko'tarilgani ham inson huquqlari himoyasini yanada mustahkamlashga xizmat qiladi.

Sudlarning faqat davlat budjetidan moliyalashtirilishi belgilab qo'yilishi esa sudlar mustaqilligi uchun muhim ahamiyat kasb etadi.

“Fundamental huquqlar barhayot qadriyatlar sifatida”; “Nizolarni muqobil hal etish: mediatsiyadan arbitrajgacha”; “Sifatli norma ijodkorligi orqali qonun ustuvorligiga qadar”; “Yuridik sohada raqamli texnologiyalar”; “Davlat xizmatlari: muvaffaqiyatlar, vazifalar va istiqbollari”; “Korrupsiyaga qarshi siyosat”; “Intellectual mulk ekotizimi – O'zbekistonning innovatsion va sanoat muhitini shakllantirish vositasi sifatida”; “Zamonaviy huquq uchun yuridik kadrlar”; “Sud ekspertizasi rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari”; “Fundamental huquqlarni mustahkamlash uchun konstitutsiyaviy islohot”; “Odil sudlovga erishish”; “Xalqaro NNT faoliyati uchun yangi imkoniyatlar” mavzularidagi sessiyalarda ta'kidlanganidek, zamonaviy dunyoda insonning fundamental huquqlari asosiy planga chiqdi. Inson huquqlarini ta'minlamasdan turib demokratik va rivojlangan davlat qurib bo'lmagligi oddiy haqiqatga aylandi. Huquqiy madaniyatni oshirmay turib fundamental huquqlarni hayotga singdirish va ta'minlash mumkin emasligi ayon bo'ldi. Huquqiy islohotlarning asl mohiyatini ana shu muhim mezon belgilashi zarurligi anjumanning ibtidosidan to intihosigacha o'z aksini topdi.

TASHKENT LAW SPRING

Fikret MAMEDOV,
Ozarbayjon Respublikasi adliya
vaziri:

INSON HUQUQLARI— BOSH MEZON

– HOZIRGI kunda Ozarbayjonda yangi ma'muriy adliya faoliyat yuritmoqda. Inson huquqlarini qayta tiklashdagi asosiy vazifalardan biri mana shu ma'muriy adliyaga qaratilgan. Oxirgi yillarda konseptual bo'lgan sud tizimi shakllantirilmogda.

Mamlakatimizda "Elektron sud" tizimi joriy etilgan. U sud qarorlarining ijrosigacha bo'lgan barcha jarayonlarni o'z ichiga oladi. Eng muhimi, Ozarbayjonda sud tizimiga aralashmaslikni ta'minlab berish, qonun doirasida sudyalarning oylik maoshlari tushib ketishi taqiqlangan. Bundan tashqari, 40 dan ortiq yangi sudlar shakllantirilgan. Sud tizimiga yangi, o'ziga xos amaliyotlarni joriy etish bilan adolat samaradorligi bo'yicha Yevropadan ham yuqori darajaga erishdik, deb ayta olaman. Suddagi ishlarning 4/3 qismi qanoatlantirilmogda.

Elizabet ANDERSEN,
"Jahon adolati" loyihasi
ijrochi direktori:

QONUN USTUVORLIGINI TA'MINLASH MUHIM

– Global hamjamiyat fundamental inson huquqlari bo'yicha ko'plab ishlarni amalga oshirib kelmoqda. Biz dunyoning 140 ta mamlakatida qonun ustuvorligi ta'minlanganligini o'rganish yuzasidan monitoring o'tkazamiz. Mazkur loyiha bo'yicha biz qonun ustuvorligini nazarda tutamiz. Buning uchun fundamental inson huquqlariga amal qilish talab etiladi. Bular so'z erkinligi, din erkinligi hamda jinoyat qonunchiligining shaffofligini va adolatligini nazarda tutadi.

Per Bodo-LIVINEK,
Parij X-Nanter
universitetining ommaviy
huquq professori, Xalqaro
huquq uyushmasi
tadqiqot direktori:

MILLIY QONUNCHILIK IKKITA FAKTOR ASOSIDA QURILADI

– XALQARO va milliy qonunchilik o'rtasidagi o'zaro murakkab aloqalar haqidagi fikrlarimni bildirmoqchiman. BMTning Xalqaro sudi bu masala bo'yicha ko'plab ishlarni amalga oshirib kelmoqda. Ulardan biri bu ishonchsizlik. Ya'ni, xalqaro huquq nuqtai nazaridan va milliy huquq nuqtai nazaridan ishonchsizlik masalasi. BMT Xalqaro sudining ajdodi ya'ni Millatlar Ligasi huzuridagi Xalqaro sudning qarorlarida ta'kidlanganki, milliy qonunchilik ikkita faktor asosida quriladi. Birinchisi, an'anaviy tarzda yaratilgan huquq normalari. Ikkinchisi, albatta, xalqaro huquq normalari asosida yaratilgan milliy huquq normalari bo'ladi.

Dualistik nazariyaga ko'ra, milliy va xalqaro huquqni bir-biridan qat'iy chegaralar ajratib turadi. Masalan, xalqaro huquq normasi milliy qonunchilikka transformatsiya qilingandan so'nggina milliy qonunchilikning bir qismiga aylanadi.

K. SHANMUGAM,
Singapur ichki ishlar va huquq vaziri:

Inson qadrini ko'tarish uchun nima kerak?

– SINGAPUR tajribasi haqida gapiradigan bo'lsam, bizda inson manbasi asosiy o'rinda turadi. Davlatimizda fuqarolarning fundamental huquqlarini ta'minlashga asosiy vazifa deb qaraladi. Fundamental huquqlar, avvalo, insonlarning xohish-istaklaridan kelib chiqadi. Ya'ni, ta'lim olish, dam olish kabi huquqlardan iborat.

Singapur ta'lim sohasida Yaponiyadan keyingi o'rinda turadi. Mamlakatimiz bolalar ta'lim olishi uchun eng qulay davlatlardan biridir.

Inson resursi birinchi o'ringa chiqishi uchun:

– kuchli markazlashgan hukumat kerak (u ta'lim, sog'liqni saqlash – inson huquqlarini ta'minlash bo'yicha boshqa barcha majburiyatlarini to'liq bajarishi shart);

– kompetentligi bo'lgan – kuchli bilim va ko'nikmaga ega bo'lgan davlat xizmatchilarini ishga olish kerak;

– mamlakatda yashaydigan millatlar birlashuvi kerak.

Singapur qonun ustuvorligi bo'yicha dunyoda yetakchi o'rinlarni egallaydi. Jahon banki Singapurni bolalar eng yaxshi sharoitlarda yashashi mumkin bo'lgan davlat sifatida tan olgan. 77 foiz aholi davlat tomonidan uy-joy bilan ta'minlangan. 95 foiz Singapur aholisi ko'chalarda harakatlanishda o'zini xavfsiz his qiladi: bu ko'rsatkichlar ayollar, yosh va keksalar fikrlari asosida shakllantiriladi.

Nika SAIDI,
BMT Taraqqiyot dasturining
O'zbekistondagi doimiy vakili
o'rinbosari:

O'ZBEKISTONDA IBRAT OLSA ARZIYDIGAN TIZIM YARATILGAN

– O'TGAN yillar davomida O'zbekistonda davlat xizmatlarini ko'rsatish tizimini o'zgartirish bo'yicha samarali yutuqlarga erishildi. 2017-yil dekabr oyida tizimni tubdan isloh qilish bo'yicha dadil qadam tashlandi. Davlat xizmatlari markazlari "Xalq davlatga emas, davlat organlari xalqqa xizmat qilishi kerak" shiori bilan tashkil etildi. Asosiy maqsad byurokratiya va korrupsiyaning oldini olish, odamlarning hukumatga ishonchini mustahkamlash edi. Mamlakat bo'ylab 180 dan ortiq yangi davlat xizmatlari markazlari ochildi, bu esa ortiqcha qog'ozbozlik va byurokratiyaga barham berdi.

Mamlakatda raqamli iqtisodiyotga o'tishning jadallashuvi hamda elektron boshqaruv va raqamlashtirishning kengayishi munosabati bilan davlat xizmatlari markazlari orqali ko'rsatiladigan xizmatlar turlari ko'paydi. Markazlar orqali xizmatlarni qabul qilish 2 barobardan ortdi, my.gov.uz orqali ko'rsatilayotgan xizmatlar qariyb o'n barobarga oshdi. Fuqarolar my.gov.uz sayti orqali 420 ta onlayn xizmatlardan foydalalanishi mumkin.

TASHKENT LAW SPRING

GENDER TENGLIK BO'YICHA

O'ZBEKISTON PESHQADAM

Yan BIGL,
Huquqni rivojlantirish
xalqaro tashkilotining bosh
direktori:

– Tashkilotimiz O'zbekiston hukumati bilan, shuningdek, Yevropa Tiklanish taraqqiyot banki bilan nizolarni hal qilish mexanizmlarini yaratishda bevosita hamkorlik faoliyatini amalga oshirib kelmoqda.

O'zbekiston hukumati tomonidan hozirgi kunda gender tenglikni ta'minlash va jinsga asoslangan kamsitishni bartaraf etish va yo'q qilish bo'yicha ijobiy ishlar qilinmoqda. Keyingi yillarda xotin-qizlarning huquq va erkinliklarini ta'minlash bo'yicha amaldagi qonun hujjatlari qayta ko'rib chiqilib, yangilarini yaratish bo'yicha ham bir qator ishlar qilinayotganidan xabardormiz. Bu yo'nalishda bevosita chet el

tajribasi o'rganilib, amaliyotga joriy etilmoqda.

Har bir qonun ishlab chiqilayotgan paytda insonlarning fundamental huquqlaridan kelib chiqishi kerak. Bu borada O'zbekiston ancha peshqadamlik qilmoqda. O'zbekiston hukumatining fundamental huquqlarni ta'minlashdagi sa'y-harakatlari tahsinga loyiq. O'rta va kichik biznes vakillarining o'z nizolarini hal etish bo'yicha ham O'zbekiston o'ziga xos tajribaga ega.

Norma ijodkorligidagi shaffoflik qonunlarga ishonchni oshiradi, albatta. Qonun ustuvorligi asosan qonunosti hujjatlaridan boshlanadi. Sifatli norma ijodkorligi uchun

fundamental inson huquqlari ta'minlanishi kerak. O'zbekiston huquqshunoslari bu yo'nalishda jahon tajribasini o'rganmoqda. Sun'iy intellekt, raqamli texnologiyalarning rivojlanganligi sohaga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Bugun biz O'zbekistonda yuksak qonun ijodkorligiga guvoh bo'lib turibmiz. Bu o'zgarishlardan xursandmiz. O'zbekiston qonunchiligini rivojlantirish uchun katta investitsiya kiritdi. Masalan, yer qonunchiligi bo'yicha, ayollarga va bolalarga nisbatan zo'rvonlikka qarshi qabul qilingan qonunlar shular jumlasidandir.

Veronika KIM,
advokat, "NLC PARTNERS"
advokatlik firmasining
boshqaruvchi hamkori:

O'zbekistondan
o'rgansak arziydi

– Qozog'istonda ham davlat va xususiy eksperti-za tashkilotlari mavjud. Ikkalasi uchun ham talablar bir xil. Ammo ularning xulosalari yashirincha belgilangan amaliyot tufayli har xil yuridik kuchga ega. Masalan, prokuratura va sud nomidan tadqiqotlar asosan davlat ekspertlari tomonidan olib boriladi.

Sud ekspertizasini standartlashtirish va sifat menejmenti tizimini ta'minlashning ilg'or mexanizmlarini joriy qilmasdan zamonaviy sud ishlarini yuritish mumkin emas. Qozog'istonda sud ekspertizalarini ko'rib chiqish instituti rivojlanmagan. Ammo ushbu institut ekspert xulosalarini ko'rib chiqish, tadqiqotlarning sifatini oshirish, qo'shimcha va takroriy tekshiruvlar sonini kamaytirishga xizmat qiladi. Shuningdek, sohani qobiliyatsiz mutaxassislardan tozalashda filtr vazifasini o'taydi.

O'zbekistonda bu borada o'rgansak arziydigan yutuqlarga guvoh bo'ldik va tizimdagi samarali faoliyat bizni quvontirdi.

Matilda DIMOVSKA,
BMT Taraqqiyot
dasturining
O'zbekistondagi
doimiy vakili:

Taraqqiyotga erishish
inson huquqlarini
ta'minlashga bog'liq

– Men mazkur yuridik forumda uchinchi marotaba ishtirok etayotganimdan juda mamnunman. Ushbu forum Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi qabul qilinganligining 75 yilligi nishonlanayotgan joriy yilda bo'lib o'tayotganida ham teran mazmun-mohiyat mujassam.

O'zbekiston Respublikasi adliya vazirligi va BMT Taraqqiyot dasturi samarali hamkorlikni amalga oshirmoqda. Ayniqsa, davlat xizmatlarini rivojlantirish yo'nalishidagi ishlarimiz e'tirofga molik.

Taraqqiyotga erishishning to'qson besh foizi inson huquqlarini ta'minlashga bog'liq. Shu jihatdan olganda, dunyoda ko'plab o'zgarishlar bo'ldi va bo'lmoqda. Masalan, pandemiyani oladigan bo'lsak, pandemiya tufayli ko'plab mamlakatlar qonunlarini o'zgartirishga majbur bo'ldi.

Bugungi kunda dunyoda uch milliard yetti yuz million odamning internetga kirish imkoniyati yo'q. Dunyo aholisining qolgan qismida barcha zamonaviy texnologiyalar mavjud, ammo ular xursand emas. Chunki, ularning xavfsizligi kafolatlanmagan.

TASHKENT LAW SPRING

Naito SHINTARO,
Yaponiya adliya vazirligi
huzuridagi ilmiy-tadqiqot
va malaka oshirish
instituti Xalqaro hamkorlik
departamenti direktori:

YAPONIYADA O'LIM JAZOSI BO'LMASA HAM

KORRUPSIYA KAM

– Yaponiya sud-huquq va korruptsiyaga qarshi kurash sohasida katta tajribaga ega. Bizda 50 AQSh dollari-dan qimmatroq sovg'a olish mumkin emas. Korruptsiya uchun eng og'ir jazo – 10 yildan 15 yilgacha qamoq jazosi. Bu jinoyat uchun o'lim jazosi ham, umrbod jazo ham berilmaydi. Yaponiya davlat xizmatchilarining holligi dunyo davlatlari orasida yuqori darajada. Ular orasida korruptsiya holati juda past.

Davlat xizmatchilari uchun qattiq qoidalar ishlab chiqilgan. Masalan, davlat xizmatchilariga unga taalluqli bo'lgan odamlardan 5 ming iyena (taxminan 40–50 AQSh dollari) atrofidagi summadan ortiq summada hadya olish mumkin emas. Bundan ortiq holatlarda hadya olinganda

albatta hisobot berilib, keyin istisno holatlardagina sovg'ani qabul qilishi mumkin.

Amerika tajribasining yaponcha talqini – Yaponiyaga yaqinda Amerika tajribasi asosida aholi orasidan sudda ishtirok etadigan 10–12 kishilik "jyuri" tizimi joriy etildi. Bu tizimni qo'llashda turli taxminlar bo'ldi, ishlab ketadimi, degan xavotirlar ham. Lekin Yaponiyada uyg'unlik tizimi mavjud bo'lganligi uchun bu qiyin bo'lmadi. Albatta, bunda Amerika tajribasi aynan olinmagan, ya'ni o'zimizga moslashtirilgan. Bu shunday jarayonki, aholi ichidan odamlar tanlab olinadi, ular jinoyat sudlarida sudlanuvchi aybdormi yoki aybdor emasligi bo'yicha ovoz berishadi. Bunday sudlar zaruratga ko'ra

chaqiriladi. Yaponiyada sudyalari, prokurorlar, advokatlar hammasi bitta joyda tayyorlanadi, bir xil imtihon topshirishadi.

Ma'lumot uchun: O'zbekistonda sudyalari Oliy maktabi bor, prokurorlar Huquqni muhofaza qilish akademiyasida tayyorlanadi. Yaponiyada esa barcha yuridik soha vakillari bitta tizimda tayyorlanadi va bu o'zaro turli yo'nalishlardagi yuristlar orasida uyg'unlikni ta'minlaydi. Albatta, O'zbekistonda shakllangan an'analar bor. Va buni aynan implementatsiya qilsin demayman. Ammo ijobiy tomonlarni o'rganish va uni tatbiq etishlarida O'zbekiston bilan hamkorlikka hamisha tayyormiz. Bugungi forum orqali biz shu borada ham tajriba almashyapmiz.

**Stelios
ANDREADAKIS,**
London Brunel
universiteti aspirantura
direktori:

Sun'iy intellekt ta'lim tizimi uchun tahdidmi?

– SUN'IY intellektga, xususan, GPT chatga avval boshida hamma narsaga yechim beradigan, mo'jizaviy xapdoriga qaraganday qaraldi. Intuziazm yuqori edi.

Xo'sh, GPT chatdan yuridik ta'limda qanday foydalanish mumkin? Aytish mumkinki, sun'iy intellekt, ta'lim tizimi uchun aslida tahdid emas, imkoniyat. Dunyo uzluksiz rivojlanishda, raqamli ta'lim ham shu sur'atda rivojlanib borishi, bu jarayonda eng yaxshi variantlarni tanlay bilish kerak.

Aytish mumkinki, talabalar topshirgan imtihon matnlarini mashina yoki inson yozganini tushunishga qiynalgan paytlar bo'ldi. Bir tajriba jarayonida respondentlarga ikki matn berildi: birini professor, boshqasini GPT chat tuzgan. Nima deb o'ylaysiz, ularni hamma ham farqlay olishdimi? Talabani ta'lim jarayonida sun'iy aqldan foydalanishi bu hali muammo emas. Uning kelajakdagi karyerasida sun'iy intellektga suyanib qolishi muammo.

Inese VOIKA,
Siyosiy ekspert,
korruptsiyaga qarshi
kurash va samarali
boshqaruv sohasida
tajribali nodavlat
tashkiloti faoli

Latviya korruptsiyadan qanday qutulgan?

– LATVIYADA 25 yildan beri davlat xizmatchilarining daromadlari deklaratsiya qilinadi. Davlat xizmatchilarining daromadlari deklaratsiya qilinishi lozim. Va barcha rivojlangan mamlakatlarda bunday amaliyot bor. Korruptsiyani yo'qotish uchun O'zbekiston eng muhim qonunni, ya'ni "Davlat mansabdorlarining deklaratsiya va manfaatlar to'qnashuvi" haqidagi qonunni, albatta, qabul qilishi kerak. Latviya korruptsiya bilan kurashishni dastlab shu qonunni qabul qilishdan boshlagan. Bu juda muhim, korruptsiya bilan kurashishni hukumat o'zidan boshlaganiga xalq ishonishi kerak. Konstitutsiya va qonunlar qanchalik mukammal bo'lmasin, agar u ishlamasa hech narsa o'zgarmaydi. Konstitutsiya va qonunlarning ishlashini esa faqat davlat emas, jamoatchilik va ayniqsa jurnalistlar nazorat qilishi va talab qilishi kerak, shundagina nimadir o'zgaradi.

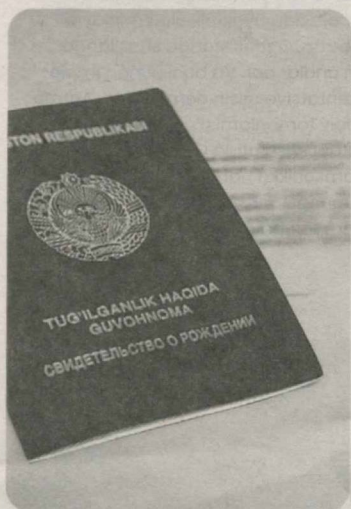
6 HOLAT

– BIRINCHI turmush o'rtog'im bilan oilamiz tez buzildi. Biroq qonuniy nikohimiz haliyam bekor qilinmagan. Hozirda boshqa bir shaxs bilan shar'iy nikohdaman. Yaqinda farzandli bo'ldik. Chaqalog'imning tug'ilganlik haqidagi guvohnomasi qay tartibda rasmiylashtiriladi?

M. XALILOVA,
G'ijduvon shahri

Otalik qanday belgilanadi?

– Haqiqatan ham, ushbu jarayonda qanday yo'l tutish kerak degan savol tug'iladi. Eng avvalo nikohni har qanday holatda ham faqat qonuniy tartibda belgilash bunday hollarda ortiqcha ovoragarchilikdan xalos etadigan yagona yo'l. Agar bolaning onasi boshqa shaxs bilan qonuniy nikohda turgan bo'lsa, otalikni belgilash to'g'risidagi arizaga nikohda turgan erining u bilan qonuniy nikohda bo'lgan onadan tug'ilgan bolaga nisbatan otalikni belgilash yoki bolaning tug'ilishini yolg'iz ona arizasi asosida qayd etilishiga notarial tasdiqlangan roziligi ilova qilinishi yoki u FHDYo organiga kelib bunga yozma ravishda o'z roziligini bildirishi lozim. Bunday rozilik FHDY organi rahbari tomonidan tasdiqlanadi.

Masalan, fuqaro S. Hoshimovning rozilik arizasida quyidagilar ko'rsatilgan bo'lishi lozim: "Men bilan qonuniy nikohda turgan fuqaro (M. Xalilova) – dan 2023-yil 15-mayda tug'ilgan o'g'il farzandning biologik otasi emasman, bolaga nisbatan kelgusida ota-onalik huquqini da'vo qilmayman, bolaning tug'ilishini yolg'iz ona arizasi asosida qayd etilishiga yoki bolaga nisbatan uning haqiqiy otasi tomonidan otalik belgilanishiga qarshi emasman".

Savolga G'ijduvon tuman FHDY bo'limi 1-toifali inspektori Zulfiyar SAYFIYEV javob berdi.

Ta'kidlash joiz, pandemiyaning dastlabki kunlaridanoq, aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarini qo'llab-quvvatlash maqsadida Prezidentimiz rahbarligida 2020-yilning 20-aprelida bo'lib o'tgan video-selektor yig'ilishida xalqimizning tarixiy va ma'naviy qadriyatlarini, xayr-saxovat, mehr-oqibat kabi yuksak fazilatlarini inobatga olgan holda, "Saxovat va ko'mak" umumxalq harakatini yo'lga qo'yish tashabbusi ilgari surilgan edi. Va hukumat farmoyishi bilan Respublika "Mahalla" xayriya jamoat fondining viloyatlardagi bo'limlari, tuman va shahar bo'linmalari huzurida "Saxovat va ko'mak" jamg'armalari tashkil qilinib, uning Nizomi tasdiqlandi.

Mazkur jamg'arma faoliyatiga uch yildan oshdi. O'tgan vaqt mobaynida jamg'arma hisobidan keng miqyosdagi xayriya ishlari tashkil qilindi. Birgina 2022-yilda xalq deputatlari viloyat, tuman va shahar Kengashlari qarorlari asosida hududiy "Saxovat va ko'mak" jamg'armalari hisobidan 29 ming 482 nafar ehtiyojmand fuqaroga 29,8 milliard so'mlik ijtimoiy yordam ko'rsatilib, ushbu mablag'lar pul shaklida 8 ming 481 nafar fuqaroga moddiy yordam, 15 ming 789 nafar fuqaroga (oilaga) oziq-ovqat mahsulotlari va 666 nafar fuqaroga dori vositalari xaridi uchun, kasallikka chalingan mingdan ortiq ehtiyojmand fuqarolarning davolanishi va jarrohlik amaliyoti uchun va boshqa maqsadlar uchun yo'naltirildi. Joriy yilning 1-may holatiga esa 5 ming 818 nafar ehtiyojmand fuqaroga 10,2 milliard so'mlik moddiy yordam ko'rsatildi.

Jamg'arma Nizomining 6-bandida, jamg'arma mablag'lari koronavirus pandemiyasi va karantin davrida ijtimoiy himoyaga muhtoj oilalarga, ko'p farzandli oilalarga, nogironliligi bo'lgan shaxslarga va yolg'iz qariyalarga, o'z daromadini yo'qotgan vaqtincha ishsiz bo'lgan jismoniy shaxslarga pul mablag'lari, kundalik iste'mol tovarlari, dori vositalari va boshqa mahsulotlar bilan ta'minlash uchun ishlatiladi, deya belgilangan.

Biz uchun amaliyotda ko'p bahs-munozaraga, tortishuv va turli talqinlarga sabab bo'layotgan jamg'arma Nizomidagi "... va boshqa mahsulotlar" normasi muammo bo'layapti. Boshqa mahsulot deganda, xarid qilish qonun bilan cheklanmagan har qanday mahsulotni (tovarni) tushunishimiz mumkin. Xalq deputatlari mahalliy Kengashlari qarorlari bilan ko'mir, qurilish materiallari xarid qilinganda, ehtiyojmand nuroniy otaxonlarga gazetaga obuna qilib berilganda nazorat idoralari tomonidan "Mahalla" fondiga e'tirozlar bildirildi, ishtar sudgacha bordi.

Jamg'arma mablag'lari xalq deputatlari viloyat, tuman va shahar kengashlari qarorlari asosida tasarruf etilishi Nizomning 7-bandida belgilangan. Sir emas, Kengash sessiyasi aksariyat hollarda oyda bir

ASRIMIZNING eng fojiali voqealaridan biri shubhasiz koronavirus pandemiyasi, desak mubolag'a bo'lmaydi. Yaqinda uning bekor qilingani haqida xushxabar tarqaldi.

"SAXOVAT VA KO'MAK" jamg'armasiga yangi asos kerak!

marotaba bo'lib o'tadi, unda ham qonunga asosan yetti kun oldin e'lon qilinishi kerak. Biroq Kengash sessiyalari oralig'ida jamg'arma mablag'larini tasarruf etish tartibi belgilanmagani bois, amaliyotda, shoshilinch ravishda jarrohlik yoki davolanish ishlari uchun ehtiyojmand fuqaroga berilishi kerak bo'lgan yordam tezkor ravishda yechilmagani sabab fuqarolarning haqli e'tiroziga va shikoyatiga sabab bo'lmoqda.

Bugungi kunda dolzarb muammolardan yana biri, bu jamg'arma mablag'larini tasarruf etishda davlat xaridlari qonunchiligi talablarini qo'llash yoki qo'llamaslik masalasiga aniqlik kiritish bo'lib turibdi. Boisi, jamg'armaga budjetdan salmoqli mablag' ajratilgani sababli, uning faoliyatini tekshirishga kelgan nazorat qiluvchi idoralar vakillarining ayrimlari "Davlat xaridlari to'g'risida"gi qonun talablari buzilmoqda, degan xulosaga kelayapti.

O'zbekiston Respublikasining "Davlat xaridlari to'g'risida"gi qonunida davlat xaridlarini davlat buyurtmachilari amalga oshirishi belgilab qo'yilgan. Ushbu qonunning 4-moddasida davlat buyurtmachisiga quyidagicha ta'rif berilgan: "Davlat buyurtmachisi – davlat xaridlarini amalga oshiruvchi yuridik shaxs". Vaholanki, "Saxovat va ko'mak" jamg'armasi yuridik shaxs emas, uning INN raqami ham mavjud emas, hatto faoliyati uchun qo'shimcha shtat birliklari ham berilmagan. Jamg'arma mablag'lari "Mahalla" xayriya jamoat fondi hududiy bo'linmalarining ikkilamchi hisob raqamida saqlanadi, hisob va hisobotlarni qo'shimcha ish sifatida fond buxgalteriyasi yuritadi. Shunday ekan, yuridik shaxs bo'lmagan bu jamg'arma qanday qilib davlat buyurtmachisi bo'la olishi mumkin?

Bundan tashqari, "Mahalla" xayriya jamoat fondi nodavlat tashkilot bo'lgani bois, unga "Budjet tashkilotlari va budjet mablag'lari oluvchilarning xarajatlar smetasi va shtat jadvallarini tuzish, tasdiqlash va ro'yxatdan o'tkazish tartibi to'g'risida"gi Nizom talablari qo'yilmagan.

Bugungi kunda jamg'arma mablag'laridan foydalanish tartibi hukumatning 2020-yil 22-apreldagi farmoyishi, 2021-yil 28-apreldagi va 2022-yil 31-martdagi qarorlari bilan belgilangan. Aynan tartiblar bir necha aktda belgilangani, talab va normalar turlicha talqin qilinishi, yondashuvlar ham gohida talablariga mos bo'lmasiligi ijrochilarga, ya'ni "Mahalla" xayriya jamoat fondi viloyat bo'limi va tuman (shahar) bo'linmalariga ayrim muammolarni keltirib chiqarmoqda.

Tajribaga tayanib, shuni aytish mumkinki, mazkur jamg'arma Nizomini takomillashtirish zarur. Bunda yordam oluvchilar toifalarini qayta ko'rib chiqib, yordam turlarini aniq belgilash, ayniqsa, pul shaklidagi moddiy yordam miqdorini aniq belgilash, murojaatlarni elektron tarzda qabul qilish, (yordam oluvchining daromad miqdori yuqori chegarasini belgilash), bir shaxs bir yilda necha marta yoki qancha miqdorgacha pul shaklida moddiy yordam olishi huquqini belgilash, birlamchi hujjatlarga bo'lgan talabni aniqlashtirish, jamg'armadagi mablag'ni tasarruf etish tartibini takomillashtirish, taklif beruvchi va qaror qabul qiluvchi shaxslar mas'ulligini yanada oshirish mexanizmlari va boshqa masalalar o'z aksini topmog'i maqsadga muvofiq.

Faxriddin SOLIYEV,
"Mahalla" xayriya jamoat fondi Navoiy viloyat bo'limi boshqaruvi raisi

MEHNAT munosabatlari bir qarashda unchalik murakkab bo'lmagan munosabatlardek tuyulishi mumkin, biroq uning o'ziga xos nozik tomonlari bor. Ya'ni, mehnat huquqlariga amal qilmaslik nafaqat bir shaxsning huquq va manfaatlarini buzadi, balki u shaxsning barcha oila a'zolari manfaatlariga ta'sir ko'rsatadi. Masalan, ishdan noqonuniy bo'shatilgan shaxs nafaqat ishsiz qoladi, balki moddiy jihatdan ham ahvoli og'irlashadi, o'z o'rnida qaramog'ida bo'lgan shaxslar ta'minotsiz qoladi, bu holat esa oiladagi sog'lom muhitning buzilishiga sabab bo'ladi.

Mehnat huquqlari buzilgan shaxs adolatga shubha bilan qaraydi

Shuningdek, mehnat huquqlari buzilgan, noqonuniy ishdan bo'shatilgan va tazyiqqa uchragan xodimlarda mamlakatda olib borilayotgan islohotlarga, qonun ustuvorligiga va davlat organlari hamda mansabdor shaxslarning adolatligiga nisbatan shubha uyg'onadi.

1996-yilda qabul qilingan Mehnat kodeksining 92-moddasiga asosan boshqa doimiy ishga o'tkazishga (xodimning mehnat vazifalarini o'zgartirishga) – unga boshqa mutaxassislik, malaka, lavozimga oid ishni topshirishga faqat uning roziligi bilan yo'l qo'yilishi mumkin.

Mazkur norma yangi Mehnat kodeksining 140-moddasida bayon etilgan bo'lib, unga ko'ra, xodimni boshqa ishga doimiy o'tkazishga faqat uning roziligi bilan yo'l qo'yiladi.

Yangi Mehnat kodeksining 149-moddasiga ko'ra, xodimni doimiy boshqa ishga o'tkazish to'g'risida, mehnat shartnomasida nazarda tutilgan mehnat shartlarini o'zgartirish haqida,

mehnat shartnomasida shart qilib ko'rsatilgan ish joyini o'zgartirish va ish beruvchining boshqa joyga ko'chishi munosabati bilan joyni o'zgartirish haqida buyruqlar chiqarish uchun mehnat shartnomasiga kiritilgan o'zgartirishlar asos bo'ladi. Mehnat shartnomasiga doir o'zgartirishlar xodim va ish beruvchi tomonidan yozma shaklda tuziladigan hamda mehnat shartnomasining ajralmas qismi bo'lgan qo'shimcha kelishuvni imzolash orqali rasmiylashtiriladi.

Biroq, amaliyotda xodimni boshqa doimiy ishga o'tkazishda xodimning rozilik xati olinsa-da, mehnat shartnomasiga tegishli o'zgartirish kiritilmaganlik holatlarini uchratish mumkin.

Amaldagi Mehnat kodeksining 155-moddasiga asosan mehnat shartnomasini bekor qilish deganda ushbu kodeksda nazarda tutilgan asoslar bo'yicha xodim va ish beruvchi o'rtasidagi yakka tartibdagi mehnatga oid munosabatlarni tugatish tushuniladi.

Mehnat shartnomasini bekor qilish asoslari quyidagilardan iborat:

- ☑ ta'raflarning kelishuvi (157-moddasi);
 - ☑ mehnat shartnomasi muddatining tugashi (158-moddasi);
 - ☑ mehnat shartnomasini xodimning tashabbusiga ko'ra bekor qilish (160-moddasi);
 - ☑ mehnat shartnomasini ish beruvchining tashabbusiga ko'ra bekor qilish (161-moddasi);
 - ☑ tashkilot mulkdorining almashganligi, uning qayta tashkil etilganligi, tashkilotning idoraviy taluqliligi (bo'ysunuvi) o'zgarganligi munosabati bilan xodimning ishni davom ettirishni rad etishi (156-moddaning beshinchi qismi);
 - ☑ xodimning yangi mehnat shartlarida ishlashni davom ettirishni rad etishi (137-moddaning to'rtinchi qismi);
 - ☑ xodimning ish beruvchi bilan birga boshqa joyga ishlash uchun ko'chishni rad etishi (146-moddaning beshinchi qismi);
 - ☑ xodimning tibbiy xulosaga muvofiq sog'lig'ining holatiga ko'ra qarshi ko'rsatma bo'lmagan boshqa ishga o'tkazishni rad etishi yoxud ish beruvchida tegishli ish bo'lmagan taqdirda (143-moddaning ikkinchi qismi);
 - ☑ ta'raflarning ixtiyoriga bog'liq bo'lmagan holatlar (168-moddasi);
 - ☑ yangi muddatga saylanmaganlik yoki tanlovdan o'tmaganlik yoxud saylovda, tanlovda ishtirok etishni rad etish (169-moddasi);
 - ☑ ushbu kodeks yoxud boshqa qonunlar alohida toifadagi xodimlar bilan tuzilgan mehnat shartnomalarida mehnatga oid munosabatlarni tugatishning qo'shimcha asoslari to'g'risidagi shartni nazarda tutish imkoniyatini mustahkamlaydigan hollarda mehnat shartnomasida nazarda tutilgan asoslar.
- Mazkur moddaning birinchi bandiga asosan, ya'ni ta'raflarning kelishuviga ko'ra, mehnat shartnomasini bekor qilishda, ish beruvchi va xodim o'rtasida qo'shimcha yozma kelishuv bor yoki yo'qligi, unda mehnat shartnomasini bekor qilish sanasi ko'rsatilgan yoki ko'rsatilmaganligi va tomonlarning rekvizitlari mavjud yoki mavjud emasligiga alohida e'tibor qaratish lozim.

Mavluda BOBORAIMOVA,
Sudyalar oliy maktabi tinglovchisi

OGOHLIK DAVR TALABI

Yarim asrdan ziyod vaqt o'tdiki, giyohvandlikning oldini olish va unga qarshi kurashish muammosi nafaqat respublikamiz yoki Markaziy Osiyo, balki butun dunyo jamoatchiligini jiddiy tashvishga solmoqda. Negaki, bu illat hudud, millat, din, toifa va jins tanlamaydi, chegara bilmaydi.

MILLAT VA CHEGARA BILMAS ILLAT

Giyohvandlik vositalari, psixotrop moddalar va kuchli ta'sir qiluvchi dorilar iste'moli narkomaniya sindromiga borib yetadi. Dastlab nerv sistemasi, (shaxsning) ruhiy holatiga qarab eyforiya (xushnudlik) kelib chiqadi. So'ng bu iste'molni hamma narsadan afzal ko'rish shakllanib, muntazam ravishdagi qabulga, uni yengib bo'lmay darajada tobekka aylanadi. Oqibatda fikrlash sur'ati tezlashadi, fikrlar bir-birining o'rnini bosib ketadi. So'zlar ko'p, gaplari tartibsiz bo'lib, aniq fikrni ifodalay olmaydi. Keyinchalik giyohvand atrofda g'ayrat bilan birga xursandchilik qilmayot-

ganidan ajablanadi, jahli chiqadi, qahrga to'ladi. Shu vaqtda unda turli fantaziya va illyuziyalar paydo bo'ladi.

Shundan keyin giyohvandlikning ikkinchi – tushkunlikka tushish bosqichi boshlanadi. Ayni jarayonda ranglar go'yo xira tortadi, illyuziya va fantaziya yo'qoladi, fikrlash sur'ati keskin tormozlanadi hamda qo'rquvlar paydo bo'ladi.

Giyohvandlikning kasallik sifatida shakllanishi, rivojlanishi va vujudga kelishi ruhiy qaramlik, jismoniy qaramlik (abstinentiv sindrom) hamda o'zgargan tolerantlik (reaktivlik)ning paydo bo'lishi, kuchayishi va mustah-

kamlanishi bilan tavsiflanadi.

Ruhiy bog'lanib qolish – bu narkotiklarni qayta-qayta, qandaydir laz-zatlar olish yoki ruhiy bezovtalikni yo'q qilish uchun uzluksiz yoxud davriy ravishda qabul qilishga xastalarcha intilish (moyillik). Bunday bog'liqlik narkotiklarni tizimli ravishda qabul qilishning deyarli barcha vaziyatlarida, buning ustiga, ko'pincha ularni bir martagina qabul qilish natijasida ham yuzaga keladi.

Jismoniy bog'lanib qolish – narkotiklarni uzluksiz ravishda qabul qilish natijasida odam organizmi butun hayot faoliyatining alohida yomon tomoniga o'zgarishi. U intensiv jismoniy va ruhiy bezovtaliklar, og'riqlar bilan davom etib, ular narkotik qabul qilinishi bilan tezda yo'qoladi.

Tolerantlik – narkotikning ta'siriga nisbatan organizmning chidamliligi (sezgirligi)dir. Tizimli ravishda qabul qilganda adaptatsiya, ya'ni organizmning narkotikka o'rganib qolishi ro'y berib, bunda xuddi shu dozani iste'mol qilganda organizm endi kamroq reaksiya berishi namoyon bo'ladi. Shuning uchun oldingi psixofizik

samaraga erishish uchun narkoman endi narkotikning ko'proq dozasi-ni qabul qilishi lozim bo'ladi. Keyin bu doza ham kamlik qilib qoladi va uning oshirib borilishi talab qilinadi. Bunda shaxs kayfiyati yaxshilangani, te-tiklashgani, kuchiga kuch qo'shilganini his qiladi. Mazkur holat unga o'zi chek-siz imkoniyatlarga egadek bo'lib tuyuladi. Ba'zan eyforiya holatida shaxs yengillik, o'ziga xos ruhiy muvozanatni his qiladi. Qator hollarda eyforiya sub-tyektiv yoqimli somatik-vegetativ his-lar bilan uyg'unlikda yuz beradi (tana-ga issiqlik yoyiladi va hokazo).

Eyforiya holatining intensivlik da-rajasi giyohvandlikning shakllanish tezligini belgilaydi. Eyforiyaning xusu-siyati hamda kuchi giyohvandlik vo-sitasining turi, sifati, dozasi, iste'mol usuli, "staji", iste'molchi shaxsining o'ziga xosliklari va boshqa omillar bi-lan belgilanadi.

Giyohvandlik vositalari muntazam iste'mol qilinganida eyforiya holati ki-shi uchun asosiy ehtiyojga aylanadi.

Abbos PAYZIEV,
O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti katta o'qituvchisi

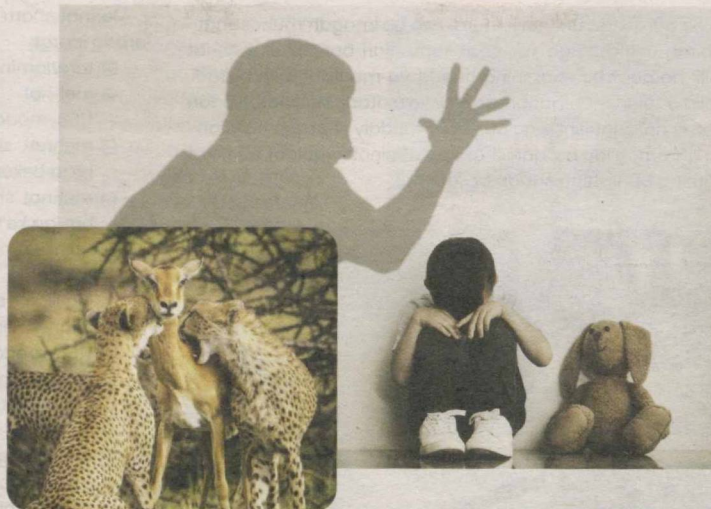
8 BONG

Kundalik xabarlarini o'qib, seskanadigan darajaga yetdik. Deyarli har kuni qora xabarlarga yuzma-yuz kelamiz. Avval birovning bolasiga chang soldik, xo'rladik, tahqirladik. Insoniy qiyofamizni yo'qotib, ko'z ko'rib, quloq eshitsa ishonmaydigan xunrezliklarni qilishdan tap tortmadik. Bitta SMS xabar uchun o'z yaqinimizni o'ldirishdan tap tortmay qo'ydik. Endi esa o'z bolamizni bo'g'ib o'ldiradigan, boshiga ne-ne ko'rguliklarni soladigan, norasida jigarbandimizni azoblashdan huzur qiladigan darajadagi tosh yurakli kimsaga aylandik. Millatimiz sha'nini oyoqosti qilayotganlar yonimizda biz bilan bir mahallada, bir ko'chada yashayotganini nahotki sezmaypmiz, nega buncha beparvomiz, loqaydmiz, ey, odamlar?

BIRINCHISI EMAS...

Bu kabi dahshatli voqealarning keti uzilmayapti. Diydas qattiq odamzod deyarli har kuni qo'lini qonga botirish uchun yangi epizodlarni o'ylab topmoqda. Ota o'z bolasini oyoq qo'li singuncha kaltaklasi, bo'g'ib o'ldirsa, ona o'z bolasini daryoga otsa... Bu qanday ko'rgulik? Bu qanday xiyonat, bu qanday razolat?

Samarqand viloyatidagi mudhish voqea ham bugun barchaning dillini kuydirayapti. Ammo afsuski, bu bong, bu g'azablar o'tkinchi, bu fojialar yana tez unutiladi, yana javobsiz, yana jazosiz qoladi. O'z farzandini o'z qo'llari bilan bo'g'ib o'ldirish uchun odamzot quturgan hayvondan ham battar bo'lishi kerak! Bu jinoyatchi endi yuz marta jazolangan bilan begunoh bolalarni hayotga qaytarib bo'lmaydi. Ammo jazoning qat'iyligi va qat'iqligi kelgusida bunday fojialarning takrorlanmasligiga yordam berishi mumkin. Bunday fojialar aslida jamiyatning, millatning bitmas jarohatlari, o'chmaydigan dog'lari. Nahotki, jamiyat bolani o'z otasidan himoya qilishi zarur bo'lgan darajadagi tanazzulga

QAHRGA AYLANGAN MEHR

yoxud biz kimlarning avlodi edik?

Bolasini boshidan ham balandga ko'targan, bolam mendan baxtli bo'lsin degan, eng yaxshi narsalarni bolasiga atagan, dilbandini ko'z qorachig'idek asragan elning avlodimiz. Butun dunyo o'zbekning bolajonligiga, mehribonligiga tan bergan, qoyil qolgan. Nahotki, bularning barchasi o'tmishda qolgan bo'lsa. Nahotki, mehr o'rnini vahshiylik, yozuvlik va qahr egallayotgan bo'lsa?! Bunga ishonish qiyin, buni tan olish juda og'ir, albatta.

yuz tutgan bo'lsa? Axir yer yuzidagi eng yirtqich hayvonlar ham o'z bolasiga ozor berishlariga, zarar yetkazishlariga yo'l qo'ymaydi-ku.

YO'LBARS
CHANGALIDAGI ONA
KIYIK

Keyingi paytlarda hayvonlar ham insondan yaxshiroq degan xulosaga ko'p keladigan bo'ldik. Mana bu su-

rat yurakni larzaga soladi. Yo'lbarslar changalidagi ona jayron. Bolalarining hayotini saqlab qolish uchun o'zini yo'lbarslar changaliga topshirgan ona kiyikning matonati va bardoshiga qoyil qoldiradigan bu suratni ko'rib, oramizda insoniylik qiyofasini yo'qotgan, o'z bolasiga yaxshilikni ravo ko'rmayotgan, birovning bolasini xo'rlayotgan, yetimni tahqirlayotgan hayvondan ham battar kimsalar borligidan hazar

qilasiz. Bolalari uzoq-uzoqlarga qochib ketgunicha yirtqichlarni chalg'itib, dahshat changalida turib bo'lsa ham ularning yugurib ketayotganini kuza-tayotgan, yirtqichlar uni burda-burda qilishiga qo'yib bergan ona jayron... Bu surat, bu holat bolasi uchun qurbon bo'lish nima ekanligidan dars berib turibdi.

BOLANGIZNI KIM
ASRAYDI?!

Bolalarga bir buyumdek qarab, ularning haq-huquqlarini poymol qilish qonunlarimizga ham, qadriyatlarimizga ham ziddir. Bolasini keksa ota-onasiga, amma-xolasiga, hatto begonaga tashlab chet elga ketayotgan ota-onalar ko'payib bormoqda. To'g'ri, qonunlarimizda bolalarning tinchligi va xavfsizligi borasida yangi normalar o'z aksini topdi. Masalan, xorijga ketayotgan ota-onalar o'z bolasiga vasiy yoki homiy tayinlashi shart!

Ota-onaning voyaga yetmagan bolalariga vasiy yoki homiy tayinlash bo'yicha majburiyatlarini bajarmagani uchun ham ma'muriy javobgarlik belgilandi. Qolaversa, ota-ona yashash joyidan chet davlatga vaqtincha chiqib ketayotganida, o'z bolasiga vasiy yoki homiy tayinlashi shart bo'lgan muddat 6 oydan 3 oyga qisqartirildi. Ya'ni, ota-ona 3 oydan ko'p vaqt chet elga ketsa bolasiga vasiy yoki homiy tayinlashi kerak, aks holda ma'muriy javobgarlikka sabab bo'ladi.

Normalar o'z yo'lga. Ammo bu illatning ildizi chuqur. Onalar farzandidan voz kechmasa, hech kim ularning bir tola sochini ham to'kishga jur'at eta olmasligi aniq! Ona mehri yo'qolgan joyda har qanday halokat, har qancha falokat ro'y berishi aniq! Bolangizni o'zingiz asramasangiz, kim asraydi?! Shu savolni o'zingizga berib ko'ring!

Marusa HOSILOVA,
"Inson va qonun" muxbiri

E'OLONLAR

*Advokatura to'g'risida gi qonun hamda Vazirlar Mahkamasi-ning 2019-yil 24-sentabrdagi 807-son qarori bilan tasdiqlangan Advokatlik guvohnomasini berish tartibi to'g'risidagi nizomga asosan quyidagi shaxslarning

Advokatlik faoliyati bilan shug'ullanish huquqini beruvchi litsenziyasining amal qilishi va advokatlik maqomi tugatildi:

T/r	F.I.Sh.	Adliya boshqarmasining buyrug'i sanasi va raqami
1	Maksudov Alisher Maksud o'g'li	04.05.2023-yildagi 144-son
2	Djurayeva Gulchexra Abdulvaliyevna	04.05.2023-yildagi 144-son
3	Lim Marina Dmitriyevna	04.05.2023-yildagi 144-son

*Advokatura to'g'risida gi qonun hamda Vazirlar Mahkamasi-ning 2019-yil 24-sentabrdagi 807-son qarori bilan tasdiqlangan Advokatlik guvohnomasini berish tartibi to'g'risidagi nizomga asosan quyidagi shaxslarning

Advokatlik litsenziyasi va maqomi to'xtatildi:

T/r	F.I.Sh.	Litsenziya yoki guvohnoma sanasi va raqami	Buyruq sanasi va raqami	To'xtatib turish muddati
1	Turdibakiev Muzaffar Zairovich	21.01.2019-y., TN 000868	10.05.2023-y., 149-um-son	2023-yil 17-apreldan 1 oyga
2	Beknazarov Abduraxim Mamaraimovich	30.07.2021-y., TN 001970	10.05.2023-y., 149-um-son	2023-yil 17-apreldan 15 kunga

Farg'ona tumanlararo ma'muriy sudining 2023-yil 6-mart kuni hal qiluv qaroriga asosan "Chorsu femida" advokatlar hay'ati advokati Xasanov Avazbek O'limasovichga Farg'ona viloyat adliya boshqarmasi tomonidan berilgan advokatlik faoliyati bilan shug'ullanish huquqini beruvchi litsenziyasining (FE 000314) amal qilishi hamda advokatlik maqomi 2023-yilning 6-avgust kuni qadar to'xtatildi.

Andijon viloyat adliya boshqarmasining 2023-yil 15-maydagi 104-um-son buyrug'i bilan adliya boshqarmasi tomonidan 2018-yil 17-dekabrda berilgan AN №000004-sonli litsenziya egasi advokat Isakova Dilafuz Raximjonovning advokatlik maqomi tiklandi.

INSON
va qonun

MUASSIS:
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGI

*Adolat" milliy huquqiy axborot markazi nashri

info@adolatmarkazi.uz

2007-yil 3-yanvarda
O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida
0081-raqam bilan
ro'yxatga olingan

Bosh
muharrir

Asliddin
ALIMARDON

TAHRIR HAY'ATI

Alisher Karimov
Furqat Tojiyev
Hayotjon Klichev
Sevara O'rinboyeva
Yorbeck Iskandarov
Diifuza Ergasheva

Tahririyatga kelgan
qo'lyozmalar taqiriz
qilinmaydi va muallifga
qaytarilmaydi.

Navbatchi
Yorbeck Iskandarov
Sahifalovchi-dizayner
Jasur Tojiyboyev

Nashr indeksi: 137

"Inson va qonun" gazetasi hamda "Huquq va burch" ijtimoiy-huquqiy jurnali birlashgan tahririyati kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. A3 bichimida, 2 bosma taboq hajmda, ofset usulida "KOLORPAK" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.

Korxona manzili: Toshkent shahri, Yunusobod tumani, 17-mavze, Yangi shahar ko'chasi, 1a-uy

Tiraj - 3850
Buyurtma - 1538

Topshirish vaqti - 19:00
Topshirildi - 20:00

MANZILIMIZ:

100115, Toshkent sh.
Amir Temur shohko'chasi
19-uy.

Faks: (71) 233-28-18
Obuna bo'limi:
(71) 233-25-65

Bahosi kelishilgan narxda

1 2 3 4 5